

Министерство на земеделието и храните

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 39/2024)

София, 16 октомври 2024 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 10.10.2024 г.	3
1.1	Реколта от слънчоглед и царевица за зърно.....	3
1.2	Площи и производство на тютюн.....	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди.....	4
1.4	Площи и производство от трайни насаждения.....	5
2.	Есенна кампания.....	5
3.	Външна търговия с основни земеделски култури.....	6
4.	Цени.....	6
4.1	Зърнени и маслодайни култури.....	6
4.2	Плодове и зеленчуци.....	7

Забележки: Материалът включва оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) и общински служби по земеделие, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 10.10.2024 г.

1.1 Реколта от слънчоглед и царевица за зърно

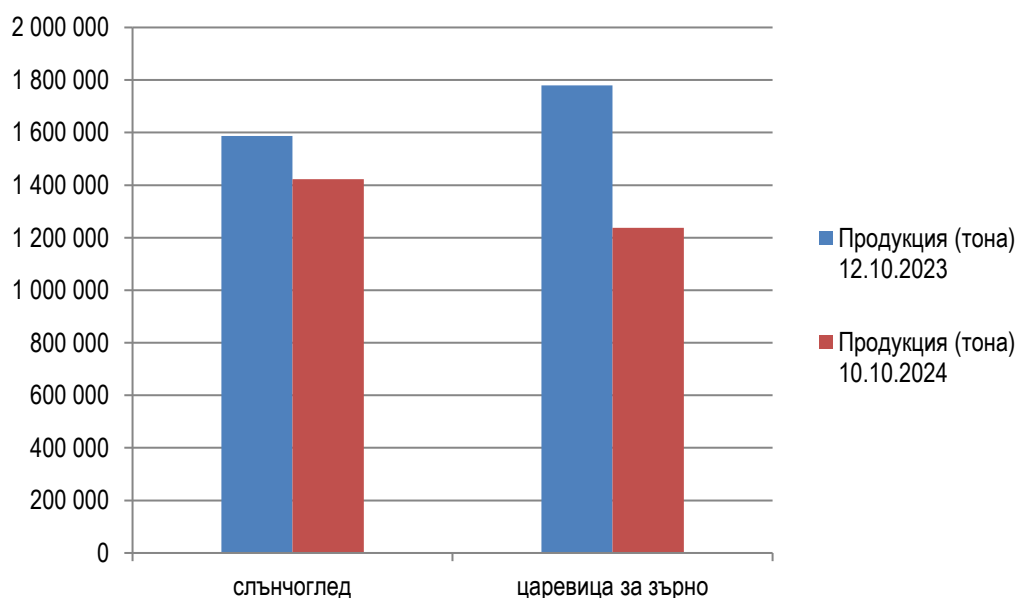
По оперативни данни, към 10 октомври 2024 г. прибраните количества слънчоглед и царевица за зърно са съответно с 10,4% и 30,4% под нивата отпреди една година. Това се дължи на съществено понижение на средните добиви от декар, в резултат на сухото и горещо време през лятото на 2024 г., което е частично компенсирано от по-големия размер реколтирани площи до момента.

Реколта от слънчоглед и царевица за зърно към 10.10.2024 г., ха

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	12.10.2023	10.10.2024	12.10.2023	10.10.2024	12.10.2023	10.10.2024	12.10.2023	10.10.2024	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
слънчоглед	860 054	921 805	838 657	909 662	1 587 060	1 422 177	189	156	7,2%	8,5%	-10,4%	-17,5%
царевица за зърно	535 025	510 408	420 516	451 657	1 779 249	1 237 756	423	274	-4,6%	7,4%	-30,4%	-35,2%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

Продукция от слънчоглед и царевица за зърно към 10.10.2024 г., сравнено със същия период на 2023 г.

1.2 Площи и производство на тютюн

Отразявайки нарастването при реколтираните площи, на този етап производството на тютюн от тип „Виржиния“ е с 59,4% повече на годишна база, а това на тип „Бърлей“ – с 41,2%, като при тип „Виржиния“ се наблюдава и по-висок среден добив. Събраното количество Ориенталски тютюн е с 11,7% под миналогодишното.

Площи и производство на тютюн към 10.10.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	12.10.2023	10.10.2024	12.10.2023	10.10.2024	12.10.2023	10.10.2024	12.10.2023	10.10.2024	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	2 282	2 083	2 282	2 083	3 509	3 097	154	149	-8,7%	-8,7%	-11,7%	-3,2%
Тютюн-Виржиния	431	469	401	469	534	851	133	181	8,8%	17,0%	59,4%	36,1%
Тютюн-Бърлей	140	192	139	192	294	415	212	216	37,1%	38,1%	41,2%	1,9%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

Последните оперативни данни сочат увеличение на продукцията от краставици, домати, пипер, дини и пъпеши, отглеждани на открито, в границите от 7,4% (краставици) до 61,5% (дини) на годишна база, за което допринася по-големият размер реколтирани площи до момента. При дините, пипера и домати е налице и повишение на добивите от декар. Засега прибраните количества картофи и зеле изостават съответно с 13,8% и 46,9% спрямо година по-рано. Реколтата от ягоди е малко под миналогодишната (с 1,8%).

Общото производство на оранжерийни домати от началото на 2024 г. досега се свива с 31% спрямо аналогичния период на 2023 г., а това на оранжерийни краставици – с 12,3%.

Площи и производство от зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 10.10.2024 г.

	Засадени площи (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	12.10.2023	10.10.2024	12.10.2023	10.10.2024	12.10.2023	10.10.2024	12.10.2023	10.10.2024	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
Картофи	7 483	6 629	5 721	4 846	88 735	76 459	1 551	1 578	-11,4%	-15,3%	-13,8%	1,7%
Зеле	1 410	1 469	595	373	11 583	6 150	1 947	1 649	4,2%	-37,3%	-46,9%	-15,3%
Дини	3 653	5 643	3 635	5 631	76 763	123 967	2 112	2 202	54,5%	54,9%	61,5%	4,3%
Пъпеши	2 879	3 344	2 761	3 252	26 530	28 521	961	877	16,2%	17,8%	7,5%	-8,7%
Пипер на открито	2 248	2 277	2 173	2 235	33 272	36 385	1 531	1 628	1,3%	2,9%	9,4%	6,3%
Домати на открито	2 151	2 552	2 140	2 514	49 224	64 273	2 300	2 557	18,6%	17,5%	30,6%	11,2%
Краставици на открито*	380	478	378	477	7 089	7 617	1 875	1 597	25,8%	26,2%	7,4%	-14,8%
Ягоди на открито	883	856	872	837	5 962	5 853	684	699	-3,1%	-4,0%	-1,8%	2,2%
Домати в оранжерии	533	520	523	489	54 398	37 519	10 401	7 673	-2,4%	-6,5%	-31,0%	-26,2%
Краставици в оранжерии	425	420	416	400	48 044	42 136	11 549	10 534	-1,2%	-3,8%	-12,3%	-8,8%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

* Включва и корнишони

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

Като цяло, при основните трайни насаждения, чиято беритба все още не е приключила, към 10 октомври 2024 г. се отчита нарастване както на реколтираните площи, така и на средните добиви (с изключение на ябълки и винени лозя) на годишна база. В резултат, производството на винено грозде, сливи, десертно грозде, малини и круши изпреварва миналогодишното с между 3% и 27,1%, а при прасковите и орехите ръстът достига съответно 50,5% и 61,3%. Единствено прибраното количество ябълки е по-малко - с 11%.

Площи и производство от трайни насаждения към 10.10.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	12.10.2023	10.10.2024	12.10.2023	10.10.2024	12.10.2023	10.10.2024	12.10.2023	10.10.2024	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 282	4 125	2 257	2 313	20 162	17 946	893	776	-3,7%	2,5%	-11,0%	-13,1%
круши	566	625	408	500	2 109	2 680	517	536	10,4%	22,5%	27,1%	3,7%
праскови	1 765	2 539	1 763	2 539	12 118	18 242	687	718	43,9%	44,0%	50,5%	4,5%
сливи	8 952	9 234	8 812	8 955	53 095	55 343	603	618	3,2%	1,6%	4,2%	2,5%
кайсии	-	2 878	-	2 878	-	16 109	-	560	-	-	-	-
орехи	8 513	8 719	2 845	4 020	2 239	3 611	79	90	2,4%	41,3%	61,3%	13,9%
малини	1 752	1 737	1 687	1 737	5 732	6 495	340	374	-0,9%	3,0%	13,3%	10,0%
лозя винени	29 531	28 322	22 583	26 236	115 659	119 132	512	454	-4,1%	16,2%	3,0%	-11,3%
лозя десертни	2 701	2 586	2 355	2 489	10 763	12 051	457	484	-4,3%	5,7%	12,0%	5,9%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

2. Есенна кампания

Продължава сеитбата на есенните култури. В сравнение със същия период на миналата година, на този етап се наблюдава намаление на засетите площи с пшеница (с 26,3%), ечемик (с 35%) и тритикале (с 55,1%). Повече са засетите площи с маслодайна рапица (със 7%) и ръж (със 78,7%).

Засети площи с есенници към 10.10.2024 г. (ха)

	12.10.2023	10.10.2024	Изм., %
пшеница	105 551	77 803	-26,3%
ечемик	17 426	11 319	-35,0%
маслодайна рапица	65 974	70 590	7,0%
ръж	362	647	78,7%
тритикале	795	357	-55,1%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХ

3. Външна търговия с основни земеделски култури

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури и плодове и зеленчуци по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 37/2024, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за м. юли 2024 г.

4. Цени

4.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 9 октомври 2024 г. средните изкупни цени на слънчогледа, хлебната и фуражната пшеница за страната се покачват съответно с 1,8%, 4,5% и 3% на седмична база. Цената на ечемика се запазва на нивото от предходната седмица, а единствено царевичата поевтинява незначително - с 0,3%.

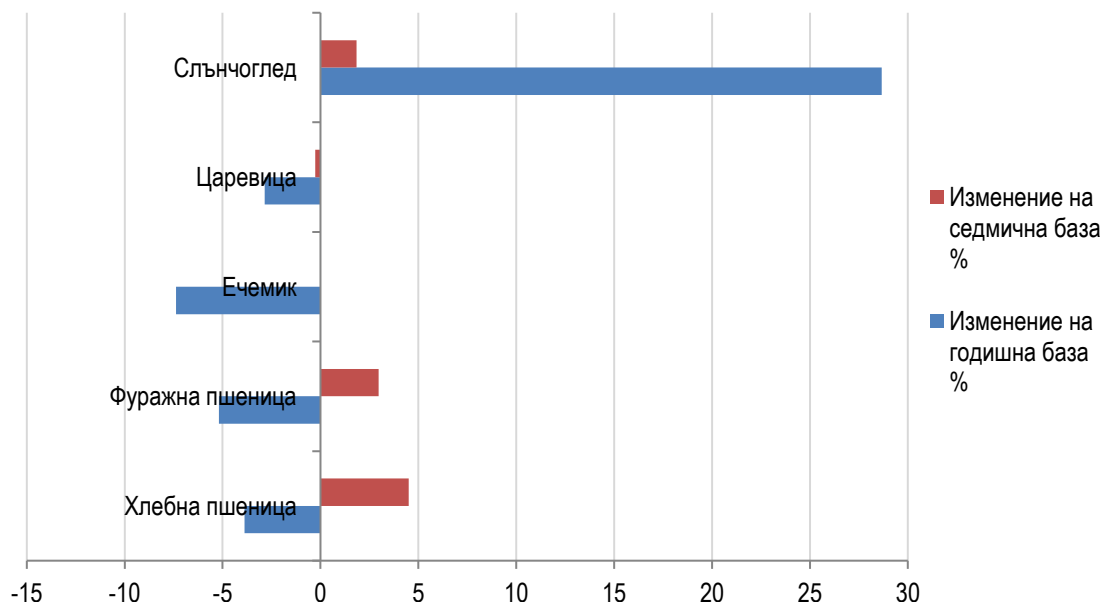
Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 09.10.2024 г., лв./тон без ДДС

	11.10.2023	02.10.2024	09.10.2024	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	386	355	371	-3,9	4,5
Фуражна пшеница	366	337	347	-5,2	3,0
Ечемик	339	314	314	-7,4	0,0
Царевица	385	375	374	-2,9	-0,3
Слънчоглед	687	868	884	28,7	1,8
Рапица	*	*	*	-	-

Източник: САПИ ЕООД (средноседмични цени); изчисления на МЗХ

* няма данни

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 09.10.2024 г.

Сравнението със същия период на 2023 г. показва намаление на цените на основните зърнените култури в рамките на 2,9% (царевица) - 7,4% (ечемик), докато слънчогледът е поскъпнал с 28,7%.

4.2 Плодове и зеленчуци

Седмичните ценови изменения при предлагането на едро на плодове и зеленчуци на тържищата са преобладаващо в посока нагоре. Средните цени на едро на десертното грозде, картофите, зелето, дините, пипера (зелен и червен) и ябълките са от 0,4% (десертно грозде) до 8% (ябълки) по-високи на седмична база. По-евтино се търгуват оранжерийните домати (с 2,4%), пъпешите (с 3,1%) и оранжерийните краставици (със 7,1%).

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 11.10.2024 г., лв./кг

	13.10.2023	04.10.2024	11.10.2024	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	1,27	1,15	1,17	-7,9	1,7
домати (оранжерийни)	3,33	3,27	3,19	-4,2	-2,4
домати (открити площи)	*	*	*	-	-
домати (внос)	*	*	*	-	-
краставици (оранжерийни)	1,78	2,95	2,74	53,9	-7,1
краставици (внос)	*	*	*	-	-
пипер (зелен)	1,65	1,75	1,85	12,1	5,7
пипер (червен)	1,95	2,04	2,18	11,8	6,9
зеле	1,10	1,10	1,12	1,8	1,8
дини	0,97	0,55	0,56	-42,3	1,8
пъпеш	2,04	1,30	1,26	-38,2	-3,1
праскови	*	*	*	-	-
череш	*	*	*	-	-
ябълки	*	1,63	1,76	-	8,0
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	2,30	2,31	2,32	0,9	0,4

Източник: ДКСБТ; изчисления на МЗХ

* няма данни

Към 11 октомври 2024 г. средните цени на едро на пъпешите и дините бележат спад от съответно 38,2% и 42,3% на годишна база. По-умерено понижение на цените се отчита при оранжерийните домати (с 4,2%) и картофите (със 7,9%). Същевременно,

оранжерийните краставици са поскъпнали с 53,9%, а десертното грозде, зелето, червеният и зеленият пипер – с между 0,9% (десертно грозде) и 12,1% (зелен пипер).

**Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци
към 11.10.2024 г.**

